

Forfatter: Aarestrup, Emil

Titel: Udvalgte digte

Citation: Aarestrup, Emil: "Udvalgte digte", i Aarestrup, Emil: *Udvalgte digte*, udg. af Dan Ringgaard , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 317.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aarestrup07val-shoot-idm139875152567904/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Klitten fra Hveden: jf. Matt. 13,24-30 (ældre bibeloversættelse). – *pulsede Kammen*: måske ryste el. rode op i strittende hår. – *den belgiske Bank, falleerte*: gik bankerot: det belgiske bankvæsen var indtil 1849 i en notorisk elendig forfatning. – *naar Tid forlønes*: med tiden, egl. når der gives tid. – *Vexelbefaling(en)*: krav om indfrielse af gælds-brev. – *inmer*: altid.

- 219 *Hørlige*: lydige. – *Anpasse(tude)*: sandsynligvis: tilpasse. – *Bravombeltende*: som fremkalder bifald. – *Mellemstykke*: mellemkod. – *Prakker*: tigger. – *Urteboden*: købmandsbutikken. – *Nydelsesforvoldningen*: det, der (i ironisk forstand) forvolder, dvs. er årsag til nydelse. – *Hundreddalersedlene*: daleren konverteredes i 1875 til 2 kr.

Kjøbenhavnske Minder

If. Friis fra 1839.

- 220 *Bastioner*: fæstningsværker. – *Marmorkirke*: Frederikskirken: påbegyndt 1749, færdiggjort 1894, lå i den mellemliggende periode mere og mere hen som ruin. – *musgroet*: mosbegroet. – *Hallandsaa*: det nuværende Kongens Nytorv. – *Kongen*: formentlig Christian VII (konge 1766-1808); måske Frederik VI (konge 1808-39). – *Gammelholm*: del af Bremerholm (hvis anden del, Nyholm, var dannet ved opfyldning), tidl. en holm i sundet ml. Amager og København, adskilt herfra af et sejløb, »Dybets«, jf. den nuv. Dybengade. Her og på Nyholm lå flåden og skibsbyggerierne. – *den danske Flaade (...) saadne op*: i årene efter Københavns bombardement 1807 udvidedes flåden og dens anlæg på Holmen betragteligt. Bemærkningen kan gå på det nyttesløse heri.
- 221 *Buegang*: buegange af espaliers i den egentlige lysthave i Kongens Have. – *Herkules med Løven*: Det første af Herkules' (gr. Herakles) 12 arbejder (se n.t.s. 203) er hans kamp mod den nemeiske løve, som han kvalte. Statuen står i den såkaldte Herkulespavillon i Kongens Have. – *Pfennighausen*: på den tid et populært lejevibibliotek startet af boghandler Venninghausen. – *Koronato*: K. den Frygtelige, Overhoved for Bandiderne i Venedig: en *Røverhistorie*, oversat i 1803. – *fidtet*: fedtet. – *Charlottenborg (...) Gipsopfyldt (...) Laokoon*: Charlottenborg slot har siden slutningen af 1700-tallet huset Kunstakademiet, der bl.a. har benyttet det til udstillinger. Bygningen har muligvis i begyndelsen af 1800-tallet rummet en afstøbning af det hellenistiske kunstværk *Laokoongruppen* fra ca. 100 f.Kr. Værket, som menes udført af de rhodiske billedhuggere Athanodoros, Agesandros og Polydoros, ses i Vatikanets samlinger og er en frenstil-

ling af Laokoon og hans to sønner, der kvædes af to slanger. Beretningen om L. findes i Vergils (rom. digter, 70-19 f.Kr.) *Æneiden* 2,201-233. L. blev fremhævet af den ty. forfatter og kritiker G. E. Lessing (1729-81) som det bedste af de fra oldtiden bevarede kunstværker. – *Theatret(s)*: Det Kongelige Teater, opført 1748, afløst 1874 af den nuværende teaterbygning på Kongens Nytorv. – *Hospitalet(s)*: Frederiks Hospital (opført 1752) i Bredgade, hvor Aarestrups far døde af skorbug i 1808; nu Kunstindustrimuseet og Medicinsk-historisk Museum. – *Dyrelsdæk*: gummiharpiks, der benyttedes i lægevidenskaben. – *Bændorjen*: bære, her vel til transport af syge og døde. – *Jamischarmusik ved Vægten*: musik med slaginstrumenter, her formentlig livgarden.

- 222 *Glut*: her barn. – *Hønsal(ens)*: auditorium. – *Holger Danske Briller*: to nu forsvundne småsoer ved Norrefælled. – *Kongens Livcorps*: et studenterkorps. – *Gjødvad*: J. F. Giødvad (1811-91), som 1837-39 var ansvarlig redaktør for *Kjøbenhavnsposten* (1827-56 og 1858-59), liberalismens ældste organ i dagspressen; bladet blev jævnligt beslaglagt. – *Vinde(tr)*: sør. – *Stambog*: bog, hvor venner skriver deres navn og evt. en hilsen el. et vers.

Kom, Gudsengel, stille Død ...

Datering: 1839.

- 223 *Tårepil(e)*: grædepil brugt på gravsteder. – *Tømeknuden*: jf. Matt. 27,27-31 og Mark. 15,16-20. – *Bøgret*: jf. Matt. 26,42, Mark. 14,36 og Luk. 22,42. Måske også allusion til Sokrates, som af athenienserne blev dømt til at drikke en dødbringende gift.

Til Kritikerne –

Datering: 1839.

- 224 *Tivoli*: Tivoli i København åbnedes først i 1843; men der fandtes forlystelsesparker af samme navn i bl.a. Paris, Berlin og Wien. – *Apollo*: se n.t.s. 159.

Paa en Dag, der er bestemt til Lykønskninger og Foræringer ...

Ms. har overskriften »Til Baronesse Rosenørn-Lehn, den 1ste Jan. 1840.« Rosenørn-Lehn: se n.t.s. 217. *Ourehygaand*.

Digtformen er en makame, se n.t.s. 192.

- 225 *Tøndenkile*: if. gr. mytologi emblemet på Zeus' magt. – *Apollo's Pile*: se